

“Un trajecte de nou minuts amb tren és una eternitat de pensament”

Sergi Santjoan (l'Hospitalet de Llobregat, 1967) publica a Proa la novel·la curta *Capsa sorpresa*, premi Recull de Narració Joaquim Ruyra. Autor de diverses novel·les curtes més, algunes de les quals juvenils i moltes de les quals premiades, és tècnic de normalització lingüística de l'Ajuntament de Montornès del Vallès.

—El relat, al lector li semblarà un maridatge entre l'irònic i paradoxal Calders i Kafka, pel dramatisme de la situació plantejada al vagó de tren. El relat fa aquest maridatge?

—No ho sé. Tinc llegits aquests dos autors. Com a lector sóc un tastaolletes i en les coordenades temps i espai intento agafar-ho tot, actual i clàssic; literatura catalana i universal. Quan el lector tastaolletes escriu és difícil d'emmarcarlo en unes tendències. Buscar les tendències en l'obra d'un autor em sembla un joc lícit i divertit, però afecta poc l'autor,

—Us vàreu proposar el relat com un desafiament, el de construir pràcticament tot el relat, com anuncia el narrador, dins dels nou minuts que triga el tren entre les estacions de Montmeló i Granollers?

—Sí. Escriure és molt feixuc i els autors hem de buscar aquests petits reptes que ens diverteixen. Em feia una mica de por que algú pogués dir que tot allò que explico és impossible que càpiga en nou minuts. Però nou minuts és una eternitat de pensament i el que aguanta el relat són les reflexions del narrador. Bona part del llibre és mental.

—I a més no limíteu les reflexions a l'incident que presència al tren, l'interminable assalt a un passatger.

—És clar. De fet, ell analitza com som, i com som en situacions límit a partir d'un fet. Tot allò que descobreix aquells nou minuts no ho hauria descobert si no hi hagués hagut l'atracament. A mesura que anava escrivint el relat m'anava adonant que era una metàfora de la por i com reacciona davant la por, quan treu el que és pitjor d'ell mateix. No sé si la situació és gaire diferent de la plantejada en una empresa quan han de despatxar algú.

—La situació del vostre personatge al tren seria similar al silenci que hi ha entre els companys de feina i el company despatxat.

Sergi Santjoan publica la novel·la curta *Capsa sorpresa*, premi Recull Joaquim Ruyra, a Proa.

—També. Sí, sí.

—El perill del vostre relat era que el lector pensés que el personatge era especialment covard, massa covard, i que llavors ja no pogués ser representatiu de la condició humana, oi?

—En efecte. És un home normal i corrent, gris, i se sobreentén que es comporta així perquè es troba en una situació límit. I en aquest sentit m'ha agradat sentir de molts lectors que això els hauria pogut passar a ells. Plantejar “nosaltres podem ser el protagonista” és un petit èxit literari.

—Ja teníeu pensada des del principi la segona part de la història, la descoberta que aquella caps té relació amb el seu entorn familiar i que tindrà conseqüències?

—No. La novel·la podria acabar quan el tren arriba a Granollers. Quan ja tenia unes pàgines escrites vaig empescar-me la segona història, en veure la possibilitat que podia jugar amb un vessant nou.

—Finalment, el gran tema de la novel·la, de les dues parts, és que l'home és un animal que segrega

justificacions?

—Sí. Més a la segona part. I es queda amb la consciència tranquil·la. A la primera part, em penso que ni ell mateix no s'acaba de creure les justificacions que permeten de restar passiu. Perquè quan arriba a l'estació la seva màxima satisfacció no és que tingui la consciència tranquil·la, sinó que no se sàpiga res del cas, que tingui la sensació que aquí no ha passat res. Sap que ha actuat malament i té por que això es descobreixi. La seva gran alegria és veure que no es descobrirà. Haver salvat la pell malgrat els fets. Fins i tot viu una situació d'eufòria. Com el company del treballador despatxat que no vol que se'n parli més, del cas.

—A més del to irònic, eviteu que la situació al tren sigui en excés angoixant, en excés dramàtica, construint el relat a partir de petites trames i situacions noves, condensades en capítols curts.

—Com que el llibre és molt de pensament i no gaire acció, no pots allargassar gaire els capítols. D'una altra banda, cal dir que els editors et demanen capítols curts.

Lluís Bonada